

יום ג', י"א באדר תשס"א (6 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

קוראים יקרים... אין דרכי הרגילה למסור את מלאכת חיבור הדף היומי לידיכם, אך הפעם ניסוח הדברים שקבלתי בתור "תזכורת" לקראת היום מצא חן בעיני. אזי החלטתי, באופן חריג, להציג אותם עם הזכות למקור:

היום, **י"א באדר** - **יום הזיכרון ה-81 לנפילת יוסף טרומפלדור וחבריו בתל-חי**, בשנת תר"פ (5680-1920). כמידי שנה נערך טכס ממלכתי ליד אנדרטת הארי השואג, פרי עבודתו של האמן מאלינקו(?). על שם הנופלים נקראת העיר קרית שמונה. בתל חי פועלת כיום מכללה אדקדמית איזורית. **צא ולמד**: מקום שהוא **תל** - שמשמעותו **עבר**, **הרס**, **חורבן** - הפך להיות **חי** ומכשיר עתודה של אנשי מדע ואקדמיה למען עתיד טוב יותר. [י.לאטי]

עם זאת כהקדמה, כמה הרהורים על האירועים של ימים אלה... את השבוע הזה נסיים עם "פורים משולש" (יבוא הסבר בהמשך). לא ידעתי שהוא יפתח גם כן במשולש - יום א': **נתניה** (מעשה הפיגוע); יום ב': **אילת** (דגל הדיו); היום - יום ג': **תל-חי**. שלוש נקודות על המפה - שני קצוות ואחת באמצע. כל אחת ליד הגבול שלו. הנכונות של עם ישראל לעמוד על שלו - המידה הזאת היא שקבעה את גבולות הארץ גם בדורות קודמים, וגם בדור שלנו. הדף של יום ראשון נפתח עם מעשה הגבורה של **נתן אלבוז** זצ"ל. מסירות הנפש שלו הצילה את חייהם של הרבה מחבריו. ומסירות הנפש של נתן אחר - **נתן שטראוס** - הצילה את חייו. (שטראוס ביקר בארץ לראשונה, יחד עם אחיו ונשותיהם, בשנת 1912. הוא כל-כך התעניין והתרשם מצרכיהם של הציבור היהודי הדל והעני בארץ, ובמקום החליט לעשות את מה שיכל כדי ליצור מקורות פרנסה חדשים, שהוא דחה את שובו הביתה. אחיו החליט לנסוע בלעדיו, הוא ואשתו עשו את דרכם ללונדון ומשם עלו לספינת "**Titanic**". התעקשותו של נתן שטראוס לעזור לעמו הצילה את חייו), ועשתה רבות להציל את חיי היישוב היהודי מהעוני והדוחק שבו נמצא לפני כ-100 שנה. העיר **נתניה** נקראת על-שמו.

כואב לנו בכלל שיישוב כלשהו סובל מהמצב אי-הבטחון שלנו, אך כואב במיוחד כאשר זו עיר שנקראת על-שמו של אחד שמסר את נפשו עבור עמו וגם שנושאת בשמה (נתן - יה) ביטוי למה שלמדנו מה'רש"י הראשון בתורה:

שואל רש"י על עצם העובדה שהתורה - שמיועדת לעם ישראל - פותחת עם ענין מעשה בראשית: "אמר רבי יצחק: לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מ"**החודש הזה לכם**" [מצוות 'קידוש החודש' - שמות פרק יב'] שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל. ומה טעם פתח ב'בראשית'? משום, "**כח מעשיו הגיד לעמו, לתת להם נחלת גוים**" [תהלים קי"א 6]. שאם יאומרו אומות העולם לישראל: "ליסטים אתם" שכבשתם ארצות שבעה גואם (או כפי שטוענים - גנבתם את הארץ הזאת מבעליה האמיתיים), הם (ישראל) אומרים להם (לאומות העולם): "**כל הארץ (העולם) של הקב"ה היא. הוא בראה ונתנה (נתן אותה) לאשר ישר בעיניו** (כפי שעניין זה מובא ומובהר בספר בראשית). **ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו.**"

רש"י כאן נותן תשובה חד-משמעית לשאלה, "של מי הארץ הזאת?". הוא מסביר כי כל העולם - כולל ארץ ישראל - הוא של הקב"ה. וזו הסיבה שהתורה פותחת עם ענין מעשה בראשית, כדי לקבוע את העובדה הזאת. כיוון שכך, אנו מצווים לשמור עליה. ועוד, שהשם יתברך חילק את הארצות לעמים שונים. את ארץ ישראל הוא נתן בתחילה לשבעה גוים - הכנעני, הגרגשי, היבוסי וכו'. כאשר הוא הוציא אותנו מארץ מצרים, הוא ציווה אותנו לעלות ולכבוש את הארץ, לרשת אותה ולהתנחל בה. **וכל זה בתנאי**. כאשר אנו נשאים נאמנים לתנאים שלו, הוא נותן לנו שלום.

יום נעים (עם תפילה לפדיון שבויי ישראל...)

יום ג', י"א באדר תשס"א (6 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בארץ. ולא, הוא גורם לכך שהארץ מקיאה אותנו. פעמיים הוא גירש אותנו מפה, פעמיים הוא החזיר אותנו. אחיזתנו/אחוזתנו בארץ הזאת תלויה בהבנתנו ש"כל הארץ של הקב"ה היא ...".